

Makale türü: Araştırma makalesi**Article type:** Research article

Geliş tarihi 20.01.2026

Submitted date

Kabul tarihi 03.10.2026

Accepted date

Elektronik yayın tarihi 25.10.2026

Online publishing date

Atıf Bilgisi / Reference Information

Budak, M. M., Dinç Altun, Z. & Eren, Z. (2026). Müzik Eğitimi Lisansüstü Öğrencilerinin Yapay Zekâ Araçlarına İlişkin Kabul Durumu ve Görüşlerinin İncelenmesi. *Journal of History School*, 84, 4883-4913.

MÜZİK EĞİTİMİ LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİNİN YAPAY ZEKÂ ARAÇLARINA İLİŞKİN KABUL DURUMU VE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ¹

Mehmet Mustafa BUDAK² & Zühal DİNÇ ALTUN³ & Zafer EREN⁴

Öz

Bu araştırmanın amacı; Türkiye de çeşitli üniversitelerin Müzik Eğitimi lisansüstü programlarında yüksek lisans ve doktora eğitimlerini sürdüren öğrencilerin, üretken yapay zekâ araçlarına ilişkin görüşlerinin ve kabul durumlarının incelenmesidir. Araştırma nicel araştırma yaklaşımında tasarlanmış olup model olarak tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi basit rastgele örnekleme yöntemiyle belirlenmiş ve müzik eğitimi alanında çeşitli lisansüstü kademelerde eğitimini sürdüren 100 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verileri çalışmanın yöntem kısmında belirtilen araştırmacılar tarafından geliştirilen ve yirmi maddeden oluşan beşli likert tipi üretken yapay zekâ kabul ölçeği ile çevrim içi yöntemler kullanılarak toplanmıştır. Veri toplama süreci öncesinde ölçeği geliştirmiş olan araştırmacılardan gerekli izinler alınmış ve veri toplama işlemleri bu süreç sonrasında başlatılmıştır. Araştırma verileri SPSS 21.0 istatistik programında çeşitli betimsel istatistikler kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre ölçek genelinde ve alt boyut puanlarında özellikle Performans beklentisi, çaba beklentisi,

¹ Makale yazımı yazar etki oranı: 1.yazar: %60, 2. yazar: %30, 3. yazar: %10. Bu araştırma Trabzon Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulunun 08.11.2024 tarihli ve 2024-11/1.16 sayılı toplantısında etik açıdan uygun bulunmuştur.

²Arş. Gör., Bayburt Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Müzik Bölümü, mmustafabudak@bayburt.edu.tr, Orcid: 0000-0002-7773-3830

³Prof. Dr., Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, zdincaltun@trabzon.edu.tr, Orcid: 0000-0002-3122-5160

⁴Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Müzik Bölümü, zafereren@bayburt.edu.tr, Orcid: 0000-0002-4652-5924

kolaylaştırıcı koşullar alt boyut puanları ve üretken yapay zekâ kabulü ölçek puanının lisansüstü eğitimi süresince yapay zekâ araçlarını aktif olarak kullanma sıklığına göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Kullanıcıların, kullanım amacına göre en sık kullanmış olduğu üretken yapay zekâ araçları ise yine amaca göre farklılık gösteren unsurlar arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Lisansüstü Eğitim, Yapay Zekâ, Lisansüstü Öğrenci.

Investigation of Music Education Postgraduate Students' Acceptance Status and Opinions on Artificial Intelligence Tools

Abstract

The aim of this study is to examine the views and acceptance of generative artificial intelligence (AI) tools among graduate students pursuing master's and doctoral degrees in music education programs at various universities in Türkiye. The study was designed within a quantitative research approach, employing a survey research design. The sample consisted of 100 students enrolled at various graduate levels in the field of music education, who were selected using simple random sampling. The data were collected online using a 20-item, five-point Likert-type Generative Artificial Intelligence Acceptance Scale developed by the researchers, as described in the Method section. Prior to data collection, the necessary permissions were obtained from the researchers who developed the scale, and data collection commenced thereafter. The data were analyzed using various descriptive statistical techniques in SPSS version 21.0. The findings indicated statistically significant differences in the overall scale scores and in the scores for the performance expectancy, effort expectancy, and facilitating conditions dimensions, as well as in overall generative AI acceptance scores, according to the frequency of active use of AI tools during graduate education. The generative AI tools most frequently used by participants also varied according to their intended purposes of use.

Keywords: Music Education, Postgraduate Education, Artificial Intelligence, Postgraduate Student.

GİRİŞ

Yaklaşık olarak 1950'li yılların başlarında ilk kez konuşulmaya başlanan yapay zekâ kavramı, aradan geçen 74 yıl boyunca gelişimini devam ettirmiş, popülerliğini arttırmış ve günümüz dünyasında sıklıkla adından söz ettirmeyi sürdürmüştür. Ayrıca yapay zekâ, son yıllarda insanlığın gündemini neredeyse en çok meşgul eden ve en çok tartışılan konular sıralamasında ön sıralarda yerini

almış durumdadır. Gündelik işlerden endüstriyel alana, sağlıktan eğitime kadar birçok alanı doğrudan etkilemiş ve bu etkisini hızlı bir biçimde sürdürmüştür. Öyle ki bu etkiyi daha anlaşılır biçimde açıklamak için Aydın ve Değirmenci (2018) yapay zekanın günümüzdeki önemini, ilk çağlardaki ateşin önemi ile bir tutmuş ve bu anlamda bir benzetme yapmıştır. Ek olarak Yılmaz (2021) yapay zekayı, insanın barındırdığı bazı insani özelliklere en çok yaklaşan sistemler olarak tanımlamıştır.

Gün geçtikçe sayılamayacak kadar sistem ve uygulama geliştirilen yapay zekâ alanı, eğitim süreçlerinde de aktif hale gelmiş ve çeşitli uygulamalar ile eğitim alanının muhataplarına doğrudan erişim imkânı sağlamıştır. Örneğin OpenAI tarafından geliştirilen ve 2022 yılında kullanıma sunulan ChatGPT yapay zekâ aracı, bu araçlardan sadece bir tanesi olup eğitim alanının neredeyse tümünü kapsayan görevleri kolaylıkla gerçekleştirebilmektedir (Göktaş, 2021). Bu kolaylıkların yanı sıra yapay zekâ araçlarının beraberinde getirdiği bazı sorunları da bilgi güvenilirliği, kişisel bilgilerin korunması, eğitimde insan etkileşimini düşürme gibi unsurlar ile açıklamak mümkündür (Adıgüzel, Kaya ve Cansu, 2023). Gün içerisinde akıllı telefon, bilgisayar ve benzeri araçlarda yapay zekaya ilişkin bir ifade veya unsurla karşılaşmamak neredeyse mümkün değildir. Yapay zekanın eğitim süreçlerini etkileme durumunu destekler nitelikte Chassignol, Khoroshavin, Klimova ve Bilyatdinova (2018) görüş bildirmiş ve 2018 yılında bile yapay zekanın eğitim alanında büyük bir paya sahip olduğunu aktarmıştır. Ayrıca yapay zekâ araçlarının, eğitim süreçlerinde gün geçtikçe daha erişilebilir ve daha ekonomik bir hal aldığı söylenebilir. Başka bir deyişle yapay zekaya ilişkin popülerlik seviyesi artarken, maliyet seviyesi azalmaktadır (Arslan, 2020). Bu durum ise kullanım alanının genişlemesine olanak sağlamıştır. Eğitim alanında kullanılan yapay zekâ araçlarının neye yönelik olduğu incelendiğinde; robotlar ile chat, bazı kullanıcıların akademik raporlar için kullandığı uygulamalar, bireysel eğitim ve gelişim için geliştirilen araçlar ve sunum hazırlama gibi, temelde söz konusu alana hitap eden araçların varlığından söz edilebilir (Holmes, Bilaik, Fadel, 2019). Özellikle lisans ve lisansüstü eğitim süreçlerinde bu tür uygulamaların öğrenciler tarafından kullanılma durumunun son yıllarda arttığı düşünülmektedir.

Üretken yapay zekâ araçlarının eğitim noktasında getirdiği olanaklar incelenecek olursa; bireylerin eğitimine ilişkin kişisel model tasarlama noktasında eğitimcilere olanak sağlayabilir ve daha öğrenci merkezli uygulamalar geliştirme durumuna yardımcı olabilir. Bunun yanı sıra öğrenme faaliyetlerini kolaylaştırıcı materyaller yani videolar, okuma etkinlikleri etkileşim içerisinde öğrenme eğitimleri gibi yardımcı araçlar faydalı bir şekilde kullanılabilir. Ayrıca bu araçlar eğitim öğretim aşamalarının ölçme ve değerlendirme aşamalarında da fayda

sağlayabilir. Bu araçlar sayesinde bireylerden alınan dönütler yapay zekâ araçları vasıtasıyla değerlendirmeye tabi tutularak, süreçlerde gerekli iyileştirmeler yapılabilir (Bozkurt ve Sharma, 2023).

2024-2028 yıllarını kapsayan Cumhurbaşkanlığı on ikinci kalkınma planında yapay zekâ olgusuna farklı başlıklarda sık sık vurgu yapıldığı görülmüştür. Eğitim yaklaşımlarının değişimi başlığı altında ve 83. madde de eğitim alanında yapay zekâ kullanımının giderek arttığı, bu durumun avantajlarının yanı sıra etik açıdan dezavantajlarının da olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca 591.1.madde de Kamu, Üniversite ve özel sektörün yapay zekâ alanındaki iş birliklerinin güçlendirileceği vurgulanmış ve üniversitelerin yapay zekâ araçlarına ulaşımı noktasında kullanılacak teknolojilerin de ayrıca geliştirileceği rapor içerisinde vurgulanmıştır (T.C. Cumhurbaşkanlığı, 2023). Bu ifadelerden de anlaşılabacağı üzere, gelecek eğitim çerçevesinde üretken yapay zekâ araçlarının eğitim faktörünün önemli bir parçası haline gelmesi oldukça muhtemel bir durumdur.

Yapay zekâ ve eğitim çerçevesinde yapılan araştırmalar 2004-2023 yılları arasında sayı bakımından yükselme eğilimine sahiptir. Bu araştırmalar özellikle lisansüstü süreçlerine yansımış ve bu süreçlerde üretilen bilimsel raporların sayısında bu yıllar arasında bir artış görülmüştür (Yeşilyurt, Dündar ve Aydın, 2024). Yapay zekaya ilişkin araştırma eğiliminde yaşanan artışın, araştırma süreçlerinde yapay zekâ kullanımı bakımından da artış gösterdiği düşünülmektedir. Örneğin sosyal bilgiler alanında lisansüstü öğrencileri ile yapılan bir araştırma sonucunda katılımcıların çoğunluğu yapay zekâ araçlarına ilişkin olumlu yönde görüş ifade etmiş ve aktif olarak kullandıklarını bildirmiştir. Yine bilişim alanında lisansüstü eğitimlerini sürdüren öğrenciler ile yapılan bir araştırmada, katılımcıların yapay zekâ hakkında kaygıları olsa da olumlu ifadeler belirttiği ve lisansüstü eğitim süreçlerinde içerik üretme, program oluşturma gibi durumlarda yapay zekâ araçlarından faydalandıkları aktarılmaktadır (Benzer ve Benzer, 2022). Bahsedilen çalışmalara ek olarak alanyazın kapsamında yapay zekâ ve öğrenci unsurlarını içeren diğer çalışmaların lisans düzeyinde yapıldığı gözlemlenmiştir (Kırkar ve Buzlukçu, 2024; Elçiçek, 2024; Çam, Çelik Güntepe, Durukan, 2021). Daha geniş açıdan incelendiğinde Chen, Chen ve Lin (2020) Japonya’da eğitimde yapay zekâ kullanılabilirliğini incelemiş ve eğitimde kullanılabilir olmasının yanı sıra etik ve siber güvenlik açısından gerekli önlemlerin alınması gerektiğini de vurgulamıştır. Ek olarak öğretmenlerin tamamına yapay zekaya yönelik kapsamlı eğitimlerin verilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Lara (2023) yapay zekanın üniversitelerdeki eğitim ve yönetim biçimleri üzerinde ne tür etkilere sahip olabileceğini incelemiş ve üniversitelerdeki öğrenci ve diğer paydaşlara kolaylıklarının yanı sıra zorlukları da beraberinde getireceğini vurgulamıştır. Öğretim üyelerinin rolünü

değiştirebileceğini, idari bakımdan üniversitelerdeki işleyişi kolaylaştırabileceğini ve en önemlisi geleneksel eğitim yöntemlerini tamamen değiştirebileceğini vurgulamıştır. Labadze, Grigolia ve Machaidze (2023) yapay zekâ sohbet robotlarının öğrencilerin eğitimi üzerindeki etkilerini incelemiş ve bu robotların öğrencilere rehberlik sağlayabileceğini yani öğrencilerin performanslarından yola çıkarak onlara kişisel önerilerde bulunabileceğini vurgulamıştır. Bu durumun öğrencilerin gelişimi üzerinde etkili olabileceğini aktarmaktadır. Bu çalışma da ise müzik eğitimi alanında lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin yapay zekaya ilişkin görüşleri ve kabul durumları odağa alınmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada müzik eğitimi alanında lisansüstü eğitim gören bireylerin yapay zekâyâ ilişkin kabul durumları ve görüşlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma boyunca maddeler halinde belirtilen sorulara cevap aranmıştır.

1. Müzik eğitimi alan lisansüstü öğrencilerinin üretken yapay zekâyâ yönelik genel kabul düzeyleri ve kabulün alt boyutları (performans beklentisi, çaba beklentisi, sosyal etki vb.) nasıldır?
2. Üretken yapay zekâyâ yönelik kabul düzeyi; cinsiyet, lisansüstü eğitim düzeyi ve yapay zekâ kullanım sıklığına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Üretken yapay zekâyâ yönelik kabul düzeyi, yapay zekânın kullanım amacı ve kullanılan yapay zekâ araçlarının türüne göre değişmekte midir?

Araştırmanın Önemi

OECD (Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Teşkilatı) ve EDUCAUSE (Yüksek Öğrenim için bilgi teknolojileri ve dijital dönüşüm konularında çalışan uluslararası örgüt) raporlarına göre yapay zekâ teknolojilerinin eğitim alanında kullanımına yönelik ilgi, son yıllarda belirgin bir şekilde artış göstermektedir. 2020 yılı eğitimde yapay zekâ altyapılarının kullanım oranı %30 olarak tespit edilmiştir. 2021 ve 2022 yıllarında bu oran artış göstermiş ve %40-50 civarına ulaşmıştır. 2023 yılı itibarıyla ise bu oranın %60'ın üzerinde seyrettiği görülmüştür. MEB tarafından yayınlanan eğitimde üretken yapay zekâ formu incelendiğinde bu durum ülkemizde de aynı şekilde yükselme eğiliminde olmuş ve eğitimde yapay zekâ kullanımı artış göstermiştir. Aynı rapor içerisinde eğitimde üretken yapay zekaya yönelik akademik çalışmaların sayısı bakımından yetersiz olduğu da ayrıca vurgulanmıştır (MEB, 2024). Ülkemizdeki diğer eğitim kurumları da giderek artan yapay zekâ kullanımı hakkında çeşitli rapor ve

kılavuzlar yayınlamıştır. Örneğin YÖK 2024 yılında “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Kullanımına Dair Etik Rehber” isimli raporunu yayınlamış ve Yükseköğretim kurumlarını bilgilendirmeyi amaçlamıştır (YÖK, 2024). Bu durum Yükseköğretimde de yapay zekâ olgusunun önemini bir kez daha ortaya koymaktadır. Söz konusu bu oranların, eğitim alanı da dahil olmak üzere birçok alanda artış eğilimini sürdüreceği düşünülmektedir. Ayrıca yapay zekâ teknolojilerinin eğitimde kullanımı, öğrenme deneyimlerini zenginleştirmek ve eğitimde fırsat eşitliğini artırmak gibi potansiyelleri beraberinde getirebileceği de düşünülmektedir. Bu gelişmeler, eğitim süreçlerinde dijital teknolojilerin daha etkin ve yaygın bir şekilde kullanılmasına yönelik eğilimi ortaya koymaktadır. Ancak bu teknolojik dönüşümün, sadece teknik donanım düzeyinde değil, aynı zamanda pedagojik ve kullanıcı temelli açılardan da ele alınması gerektiği düşünülmektedir. Bu sebeple eğitim süreçlerinde yapay zekâyı daha verimli hale getirmek için eğitim zincirinin doğrudan bir halkasını oluşturan bireylerin geri dönütleri önemlidir. Dolayısıyla eğitimin her alanından bu dönütlerin alınması ve süreçlerin bu dönütler ışığında planlanması önem taşımaktadır, eğitim fakültelerinde lisansüstü programları bulunan alanlar da bu kategori içerisinde. Bireylerin literatüre sağladığı dönütler, teorik ve pratik anlamda eğitim süreçlerinin güncellenmesine ve iyileştirilmesine olanak sağlayabilir ve bu durumun önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca MEB raporunda da belirtildiği üzere yapay zekâ çatısı altında yapılan akademik çalışmalar sayı bakımından yetersiz durumdadır. Aynı şekilde çalışmanın odağını oluşturan müzik eğitimi, yapay zekâ ve lisansüstü öğrenciler daha önceden çalışılmamış bir konudur. Bu sebeple alana ve konuya ilişkin bilgi vermesi ve yapılacak olan sonraki çalışmalara veri sağlaması bakımından açıklanan diğer unsurlarla birlikte bu çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu araştırma nicel araştırma yaklaşımında tasarlanmıştır. Nicel araştırmalar, somut gerçeklere dayanan ve sayısal veriler üreten bir araştırma yaklaşımıdır. Nicel araştırmalarda matematiksel veriler çeşitli istatistiklerden geçirilerek araştırmacı tarafından raporlanır (Wasim vd.,2019). Başka bir deyişle nicel araştırma “Ne kadar? Ne miktarda? Hangi sıklıkla? Ne kadar yaygın?” şeklinde sunulan soru ifadelerine cevap arar (Doğanay, Ataizi, Şimşek ve Salı, 2018 s.36). Araştırmanın model boyutunu ise tarama modeli oluşturmaktadır. Tarama modeli çok sayıda katılımcıdan oluşan bir evrende, katılımcıların mensubu olduğu evren

hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla, evreni temsil eden herkes veya evren içerisindeki bir grup üzerinde yapılan tarama işlemidir (Karasar, 2021).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’de müzik eğitimi alanında lisansüstü öğrenimi gören öğrenciler oluşturmaktadır. Yükseköğretim Kurulu verilerine göre, Türkiye genelinde Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü sayısı 59’dur. Ancak bu bölümlerin lisansüstü eğitim veren birimlerinin tam sayısı ve öğrenci sayıları resmi olarak açıklanmamıştır. Bu nedenle evrenin kesin büyüklüğü net olarak belirlenememiştir. Araştırmanın örneklemi ise sayı bakımından kesin olarak büyüklüğü bilinmeyen evrenden basit rastgele örneklem yöntemiyle seçilmiş 100 katılımcı oluşturmaktadır. Üniversitelerin ilgili birimlerinde görev yapan ve lisansüstü süreçlerde ders yürüten akademisyenlere ulaşılmış, gerekli izinler doğrultusunda öğrencilerle paylaşılması için online ölçek formu gönderilmiştir. Bu yöntemde, evrendeki her bireyin örneklem seçilme olasılığı eşit olup, örneklem evreni temsil etme gücüne sahiptir (Creswell, 2014). Katılımcılara çeşitli iletişim araçları (telefon, e-posta) aracılığıyla ulaşılmış ve veri toplama süreci online olarak gerçekleştirilmiştir. Örneklem grubuna ilişkin demografik bilgiler bulgular bölümünde tablo 1 de sunulmuştur.

Veri Toplama Aracı ve Veri Toplama Süreci

Araştırmada veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan anket formundan yararlanılmıştır. Anket formunun birinci bölümünde araştırmaya katılan müzik eğitimi lisansüstü öğrencilerinin cinsiyet, lisansüstü eğitim durumu, yapay zeka programlarını kullanma sıklığı, lisansüstü eğitim süresince yapay zeka araçlarını aktif olarak kullanma durumu, akademik yazım / literatür tarama / bilimsel rapor hazırlama amacıyla kullandığı yapay zeka araçları, yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla kullandığı yapay zeka araçları ve diğer amaçlarla kullandığı yapay zeka araçları bilgilerinden oluşan demografik bilgi formu yer almaktadır.

Anket formunun ikinci bölümünde üretken yapay zekaya ilişkin kabul düzeyini değerlendirmek amacıyla Karaoğlu-Yılmaz, Yılmaz ve Ceylan (2023) tarafından geliştirilen Üretken Yapay Zekâ Kabul Ölçeği yer almaktadır. Ölçekte beşli likert tipinde (1: Kesinlikle katılmıyorum, 5: Kesinlikle katılıyorum) 20 madde ve 4 boyut (performans beklentisi, çaba beklentisi, kolaylaştırıcı koşullar, sosyal etki) yer almaktadır. Ölçek bireylerin çeşitli tutum veya düşüncelerini ölçmek için tasarlanmış geçerli ve güvenilir araçlardır (Güngör, 2016). Ölçek kullanımına ilişkin gerekli izinler araştırmacılar tarafından alınmış ve uygulama aşamasına geçilmiştir. Uygulama aşamasında üretken yapay zekâ ölçeği

çevrimiçi formlar yardımıyla müzik eğitimi alanında lisansüstü öğrenim gören öğrencilere ulaştırılmış ve gönüllülük esası dikkate alınarak doldurmaları istenmiştir. Ölçek ve boyutlarda elde edilen yüksek puan, üretken yapay zekaya ilişkin kabul düzeyinin yüksek oranda olumlu olduğunu ifade etmektedir. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı 0,92; alt boyutların Cronbach Alpha katsayıları 0,93 / 0,91 / 0,64 / 0,93 olarak tespit edilmiştir. 0.70 değerinin üzerinde tespit edilen sonuçlar ölçeğin güvenilir olduğu anlamına gelmektedir (Büyüköztürk, 2011).

Bu araştırma Trabzon Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulunun 08.11.2024 tarihli ve 2024-11/1.16 sayılı toplantısında etik açıdan uygun bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada elde edilen verilerin analizinde istatistiksel bir paket programdan yararlanılmıştır. Katılımcıların demografik özellikleri frekans ve yüzde dağılımlarıyla tablolastırılmıştır. Ölçeğin genel puanları ile alt boyutlarına ait aritmetik ortalama, standart sapma, çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri betimsel istatistik tablosunda (Tablo 2) sunulmuştur. Ölçekten elde edilen puanların dağılım özelliklerini incelemek amacıyla normallik değerlendirmesinde çarpıklık ve basıklık katsayıları dikkate alınmıştır. Alan yazında, sürekli değişkenlerden elde edilen puanların çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 1 aralığında kalması, dağılımın normalden anlamlı bir sapma göstermediği biçiminde değerlendirilmektedir. Normal dağılım göstermeyen verilerde uygun dönüşüm teknikleri (karekök, logaritmik, ters dönüşüm vb.) uygulanarak parametrik testlerden yararlanılabilir; ancak dönüşüm mümkün olmadığında non-parametrik testlerin tercih edilmesi gerekmektedir (Büyüköztürk, 2011).

Performans beklentisi, çaba beklentisi ve kolay kullanım alt boyutlarına ilişkin puanlara logaritmik dönüşüm uygulandıktan sonra ölçeğin genel puanlarının ve alt boyut puanlarının normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Bu nedenle, söz konusu puanların; cinsiyet, lisansüstü eğitim durumu, akademik yazım/literatür tarama/bilimsel rapor hazırlama amacıyla yapay zekâ kullanımı, yabancı dil desteği amacıyla yapay zekâ araçlarından yararlanma ve diğer amaçlarla kullanma durumları açısından karşılaştırılmasında bağımsız örneklem için t-testi kullanılmıştır. Bunun yanı sıra, puanların yapay zekâ kullanım sıklığı ve aktif kullanım düzeyi değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla tek yönlü ANOVA testi uygulanmıştır. ANOVA sonucunda anlamlı farklılık tespit edildiğinde, farkın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için varyansların homojen olduğu durumlarda (Levene testi $p>0,05$)

LSD post hoc, varyansların homojen olmadığı durumlarda ise Games-Howell post hoc testi tercih edilmiştir. Tüm analizlerde anlamlılık düzeyi 0,05 ($p < 0,05$) olarak alınmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Tanımlayıcı Bulgular

Tablo 1’de katılımcıların demografik özelliklerine göre dağılımlarına ait frekans ve yüzde dağılımlarına yer verilmiştir.

Tablo 1
Katılımcıların demografik özelliklerine göre dağılımı

Demografik Değişken	Gruplar	n	%
Cinsiyet	Kadın	47	47,0
	Erkek	53	53,0
Lisansüstü eğitim düzeyi	Yüksek lisans öğrencisi	75	75,0
	Doktora öğrencisi	25	25,0
	Hiçbir zaman	10	10,0
Yapay zekâ araçlarını kullanım sıklığı	Nadiren	13	13,0
	Bazen	42	42,0
	Sıklıkla	28	28,0
	Her zaman	7	7,0
	Hiçbir zaman	8	8,0
Lisansüstü eğitimi süresince yapay zekâ araçlarını aktif olarak kullanma sıklığı	Nadiren	14	14,0
	Bazen	32	32,0
	Sıklıkla	38	38,0
	Her zaman	8	8,0
Akademik yazım / literatür tarama / bilimsel rapor hazırlama amacıyla kullandığı yapay zekâ araçlar	Hiçbiri	23	23,0
	Chat GPT	72	72,0
	Diğer	25	25,0
	Hiçbiri	16	16,0
	Grammarly	12	12,0
Yabancı dil kullanımına yardımcı yapay zekâ araçları	Chat GPT Translator	37	37,0
	Google Translate	66	66,0
	DeepL Translator	31	31,0
	Translate.com	13	13,0
	Diğer	9	9,0
Diğer amaçlarla yapay zekâ araçlarını kullanma durumu	Evet	28	28,0
	Hayır	72	72,0

Araştırmaya müzik eğitimi alanında öğrenim gören 100 öğrenci katılmış olup, cinsiyet değişkeni bakımından öğrencilerin %47'si kadın, %53'ü erkektir. Katılımcıların %75'i yüksek lisans, %25'i doktora öğrenimi görmektedir. Katılımcıların %10'u yapay zekâ uygulamalarını hiçbir zaman kullanmadığını, %13'ü nadiren, %42'si bazen, %28'i sıklıkla, %7'si her zaman kullandığını belirtmiştir. Katılımcıların %8'i lisansüstü eğitimi süresince yapay zekâ araçlarını aktif olarak kullanmadığını, %14'ü nadiren, %32'si bazen, %38'i sıklıkla, %8'i her zaman kullandığını belirtmiştir. Katılımcıların %23'ü akademik yazım, literatür tarama ve bilimsel rapor hazırlama amacıyla yapay zekâ araçlarından hiçbirini kullanmadığını, %72'si ChatGPT'yi kullandığını, %25'i diğer yapay zekâ araçlarını kullandığını belirtmiştir. Katılımcıların %16'sı yabancı dil kullanımına yardımcı olarak yapay zekâ araçlarından hiçbirini kullanmadığını, %12'si Grammarly, %37'si Chat GPT Translator, %66'sı Google Translate, %31'i DeepL Translator, %13'ü Translate.com'u, %9'u diğer yapay zekâ araçlarını kullandığını belirtmiştir. Katılımcıların %28'i diğer (akademik amaçlar ve yabancı dil dışında) amaçlarla yapay zekâ araçlarını kullanmaktadır.

Üretken Yapay Zekâ Kabul Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Tablo 2

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği ve alt boyut puanlarına ait betimsel istatistikler

Alt boyut	Min.	Maks.	$\bar{X}$	SS	Çarpıklık	Basıklık
Performans Beklentisi	1	5	3,83	0,73	-0,15	0,71
Çaba Beklentisi	1	5	3,88	0,73	0,07	0,11
Kolaylaştırıcı Koşullar	1	5	3,82	0,54	0,29	0,92
Sosyal Etki	1	5	3,38	0,82	-0,21	-0,07
Üretken yapay zekâ kabulü	1	5	3,73	0,54	-0,38	0,99

Üretken yapay zekâ kabulü ölçek puan ortalaması $3,73 \pm 0,54$ olarak tespit edilmiştir. Ölçekte 1 ile 5 aralığında puan alınabildiği dikkate alındığında araştırmaya katılan lisansüstü öğrencilerinin üretken yapay zekaya ilişkin tutumları yüksek düzeyde olumludur ($100 * [3,73 - 1] / [5 - 1] = \%68,2$). Alt boyutlar düzeyinde incelendiğinde en yüksek puana sahip olumlu tutumların sırasıyla çaba beklentisi ($3,88 \pm 0,73$; $\%72,0$), performans beklentisi ($3,83 \pm 0,73$; $\%70,7$), kolaylaştırıcı koşullar ($3,82 \pm 0,54$; $\%70,5$) olduğu ve en düşük puana sahip tutumun ise sosyal etki ($3,38 \pm 0,82$; $\%59,5$) olduğu tespit edilmiştir.

Üretken Yapay Zekâ Kabul Ölçeği Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırması

Tablo 3

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği ve alt boyut puanlarına ait betimsel istatistikler

Alt Boyut	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Performans Beklentisi	Kadın	47	3,77	0,71	-0,78	0,439
	Erkek	53	3,87	0,75		
Çaba Beklentisi	Kadın	47	3,76	0,85	-1,31	0,192
	Erkek	53	3,98	0,59		
Kolaylaştırıcı Koşullar	Kadın	47	3,79	0,58	-0,26	0,794
	Erkek	53	3,83	0,50		
Sosyal Etki	Kadın	47	3,47	0,84	1,19	0,235
	Erkek	53	3,28	0,77		
Üretken yapay zekâ kabulü	Kadın	47	3,70	0,56	-0,44	0,660
	Erkek	53	3,75	0,51		

Tablo 3 incelendiğinde üretken yapay zekâ kabul ölçeği ve alt boyut puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Tablo 4

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanlarının lisansüstü eğitim durumuna göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Lisansüstü Eğitim	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Performans Beklentisi	Yüksek lisans öğrencisi	75	3,76	0,65	-2,03	0,045
	Doktora öğrencisi	25	4,04	0,91		
Çaba Beklentisi	Yüksek lisans öğrencisi	75	3,80	0,74	-1,87	0,065
	Doktora öğrencisi	25	4,12	0,63		
Kolaylaştırıcı Koşullar	Yüksek lisans öğrencisi	75	3,79	0,58	-0,68	0,501
	Doktora öğrencisi	25	3,89	0,41		
Sosyal Etki	Yüksek lisans öğrencisi	75	3,38	0,71	0,14	0,890
	Doktora öğrencisi	25	3,35	1,08		
Üretken yapay zekâ kabulü	Yüksek lisans öğrencisi	75	3,68	0,49	-1,50	0,138
	Doktora öğrencisi	25	3,86	0,64		

Tablo 4 incelendiğinde, çaba beklentisi, kolaylaştırıcı koşullar, sosyal etki alt boyut puanları ve üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanının lisansüstü eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir. Performans beklentisi alt boyut puanlarının lisansüstü eğitim durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği ($t=-2,03$; $p<0,05$) tespit edilmiştir. Doktora öğrencisi katılımcıların performans beklentisi puanları, yüksek lisans öğrencisi katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 5

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanlarının yapay zekâ araçlarını kullanım sıklığına göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Kullanım Sıklığı	n	$\bar{X}$	SS	F	p	Anlamlı Fark
Performans Beklentisi	A-Hiçbir zaman	10	3,37	1,07	9,31	0,000	D,E>A,B,C
	B-Nadiren	13	3,54	0,84			
	C-Bazen	42	3,65	0,50			
	D-Sıklıkla	28	4,15	0,60			
	E-Her zaman	7	4,73	0,30			
Çaba Beklentisi	A-Hiçbir zaman	10	3,20	0,93	7,84	0,000	D,E>A,B,C
	B-Nadiren	13	3,60	0,72			
	C-Bazen	42	3,85	0,64			
	D-Sıklıkla	28	4,05	0,55			
	E-Her zaman	7	4,80	0,38			
Kolaylaştırıcı Koşullar	A-Hiçbir zaman	10	3,30	0,78	3,67	0,008	C,D,E>A
	B-Nadiren	13	3,77	0,46			
	C-Bazen	42	3,79	0,46			
	D-Sıklıkla	28	4,04	0,51			
	E-Her zaman	7	3,90	0,42			
Sosyal Etki	A-Hiçbir zaman	10	3,08	0,76	1,86	0,123	
	B-Nadiren	13	3,31	0,85			
	C-Bazen	42	3,23	0,76			
	D-Sıklıkla	28	3,69	0,68			
	E-Her zaman	7	3,46	1,32			
Üretken yapay zekâ kabulü	A-Hiçbir zaman	10	3,25	0,69	9,18	0,000	D,E>A,B,C
	B-Nadiren	13	3,53	0,56			
	C-Bazen	42	3,62	0,38			
	D-Sıklıkla	28	4,00	0,44			
	E-Her zaman	7	4,31	0,37			

Tablo 5 incelendiğinde, sosyal etki alt boyut puanlarının yapay zekâ araçlarını kullanım sıklığına göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir. Performans beklentisi ($F=9,31$; $p<0,05$), çaba beklentisi ($F=7,84$; $p<0,05$), kolaylaştırıcı koşullar ($F=3,67$; $p<0,05$) alt boyut puanları ve üretken yapay zekâ kabulü ölçek puanının ($F=9,18$; $p<0,05$) yapay zekâ araçlarını kullanım sıklığına göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Tablo 5). LSD post hoc testi sonuçlarına göre; Yapay zekâ araçlarını sıklıkla ve her zaman kullanan katılımcıların performans beklentisi, çaba beklentisi alt boyut puanları ve üretken yapay zekâ kabulü ölçek puanları, yapay zekâ araçlarını hiç kullanmayan, nadiren

ve bazen kullanan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Yapay zekâ araçlarını bazen, sıklıkla ve her zaman kullanan katılımcıların kolaylaştırıcı koşullar alt boyut puanları, yapay zekâ araçlarını hiç kullanmayan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 6

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanlarının lisansüstü eğitimi süresince yapay zekâ araçlarını aktif olarak kullanma sıklığına göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Lisansüstü Eğitimi Süresine Aktif	n	$\bar{X}$	SS	F	p	Anlamlı Fark
Performans Beklentisi	A-Hiçbir zaman	8	2,88	1,31	11,40	0,000	D,E>A,B,C
	B-Nadiren	14	3,55	0,48			
	C-Bazen	32	3,70	0,53			
	D-Sıklıkla	38	4,05	0,53			
	E-Her zaman	8	4,71	0,37			
Çaba Beklentisi	A-Hiçbir zaman	8	3,08	1,22	7,86	0,000	E>A,B,C,D C,D>A
	B-Nadiren	14	3,67	0,54			
	C-Bazen	32	3,82	0,65			
	D-Sıklıkla	38	3,97	0,55			
	E-Her zaman	8	4,80	0,39			
Kolaylaştırıcı Koşullar	A-Hiçbir zaman	8	3,38	1,00	2,78	0,031	E>A,B
	B-Nadiren	14	3,83	0,41			
	C-Bazen	32	3,70	0,38			
	D-Sıklıkla	38	3,93	0,51			
	E-Her zaman	8	4,13	0,59			
Sosyal Etki	A-Hiçbir zaman	8	2,85	0,96	2,46	0,050	
	B-Nadiren	14	3,30	0,66			
	C-Bazen	32	3,22	0,81			
	D-Sıklıkla	38	3,52	0,67			
	E-Her zaman	8	3,90	1,16			
Üretken yapay zekâ kabulü	A-Hiçbir zaman	8	2,99	0,73	13,64	0,000	E>A,B,C,D B,C,D>A
	B-Nadiren	14	3,56	0,32			
	C-Bazen	32	3,61	0,41			
	D-Sıklıkla	38	3,88	0,41			
	E-Her zaman	8	4,44	0,37			

Tablo 6’da Sosyal etki alt boyut puanlarının lisansüstü eğitimi süresince yapay zekâ araçlarını aktif olarak kullanma sıklığına göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,050$) tespit edilmiştir. Performans beklentisi ($F=11,40$; $p<0,05$), çaba beklentisi ($F=7,86$; $p<0,05$), kolaylaştırıcı koşullar ($F=2,78$; $p<0,05$) alt boyut puanları ve üretken yapay zekâ kabulü ölçek puanının ($F=13,64$; $p<0,05$) lisansüstü eğitimi süresince yapay zekâ araçlarını aktif olarak kullanma sıklığına göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Tablo 6). LSD post hoc testi

sonuçlarına göre; Lisansüstü eğitimi süresince yapay zekâ araçlarını aktif olarak her zaman kullanan katılımcıların performans beklentisi alt boyut puanları, yapay zekâ araçlarını hiç kullanmayan, nadiren, bazen ve sıklıkla kullanan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Lisansüstü eğitimi süresince yapay zekâ araçlarını aktif olarak her zaman kullanan katılımcıların çaba beklentisi alt boyut puanları, yapay zekâ araçlarını hiç kullanmayan, nadiren, bazen ve sıklıkla kullanan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Lisansüstü eğitimi süresince yapay zekâ araçlarını aktif olarak bazen ve sıklıkla kullanan katılımcıların çaba beklentisi alt boyut puanları, yapay zekâ araçlarını hiç kullanmayan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Lisansüstü eğitimi süresince yapay zekâ araçlarını aktif olarak her zaman kullanan katılımcıların kolaylaştırıcı koşullar alt boyut puanları, yapay zekâ araçlarını hiç kullanmayan ve nadiren kullanan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Lisansüstü eğitimi süresince yapay zekâ araçlarını aktif olarak her zaman kullanan katılımcıların üretken yapay zekâ kabulü ölçek puanları, yapay zekâ araçlarını hiç kullanmayan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Lisansüstü eğitimi süresince yapay zekâ araçlarını aktif olarak nadiren, bazen ve sıklıkla kullanan katılımcıların üretken yapay zekâ kabulü ölçek puanları, yapay zekâ araçlarını hiç kullanmayan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 7

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanlarının akademik yazım, literatür tarama ve bilimsel rapor hazırlama amacıyla yapay zekâ araçlarını kullanma durumuna göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Yapay Zekâ Araçlarını Kullanma	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Performans Beklentisi	Herhangi birini kullanan	77	3,90	0,70	1,91	0,059
	Hiçbirini kullanmayan	23	3,58	0,78		
Çaba Beklentisi	Herhangi birini kullanan	77	4,01	0,63	3,36	0,001
	Hiçbirini kullanmayan	23	3,43	0,86		
Kolaylaştırıcı Koşullar	Herhangi birini kullanan	77	3,87	0,47	1,95	0,054
	Hiçbirini kullanmayan	23	3,61	0,69		
Sosyal Etki	Herhangi birini kullanan	77	3,42	0,83	1,03	0,304
	Hiçbirini kullanmayan	23	3,22	0,74		
Üretken yapay zekâ kabulü	Herhangi birini kullanan	77	3,80	0,50	2,87	0,005
	Hiçbirini kullanmayan	23	3,45	0,56		

Tablo 7’de performans beklentisi, kolaylaştırıcı koşullar ve sosyal etki alt boyut puanlarının akademik yazım, literatür tarama ve bilimsel rapor hazırlama amacıyla yapay zekâ araçlarını kullanma durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir. Çaba beklentisi ($t=3,36$; $p<0,05$) alt boyutu ve üretken yapay zekâ kabul ölçeği ($t=2,87$; $p<0,05$) puanlarının akademik yazım, literatür tarama ve bilimsel rapor hazırlama amacıyla yapay zekâ araçlarını kullanma durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Akademik yazım, literatür tarama ve bilimsel rapor hazırlama amacıyla yapay zekâ araçlarını kullanan katılımcıların çaba beklentisi alt boyut ve üretken yapay zekâ kabulü ölçeği puanlarının, yapay zekâ araçlarını kullanmayan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 8

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanlarının akademik yazım, literatür tarama ve bilimsel rapor hazırlama amacıyla ChatGPT kullanma durumuna göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Chat GPT Kullanma	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Performans Beklentisi	Evet	72	3,91	0,71	1,89	0,062
	Hayır	28	3,62	0,74		
Çaba Beklentisi	Evet	72	4,03	0,64	3,48	0,001
	Hayır	28	3,48	0,80		
Kolaylaştırıcı Koşullar	Evet	72	3,87	0,48	1,60	0,113
	Hayır	28	3,67	0,65		
Sosyal Etki	Evet	72	3,36	0,82	-0,17	0,862
	Hayır	28	3,39	0,79		
Üretken yapay zekâ kabulü	Evet	72	3,80	0,51	2,27	0,025
	Hayır	28	3,53	0,54		

Tablo 8 incelendiğinde, performans beklentisi, kolaylaştırıcı koşullar, sosyal etki alt boyut puanlarının akademik yazım, literatür tarama ve bilimsel rapor hazırlama amacıyla ChatGPT kullanma durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir. Çaba beklentisi ($t=3,48$; $p<0,05$) alt boyut ve üretken yapay zekâ kabul ölçeği ($t=2,27$; $p<0,05$) puanlarının akademik yazım, literatür tarama ve bilimsel rapor hazırlama amacıyla ChatGPT kullanma durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Akademik yazım, literatür tarama ve bilimsel rapor hazırlama amacıyla ChatGPT kullanan katılımcıların çaba beklentisi alt boyut ve üretken yapay zekâ kabulü ölçeği

puanları, ChatGPT kullanmayan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 9

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanlarının akademik yazım, literatür tarama ve bilimsel rapor hazırlama amacıyla diğer yapay zekâ araçlarını kullanma durumuna göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Diğer Yapay Zekâ Araçlarını Kullanma	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Performans Beklentisi	Evet	25	4,03	0,71	1,82	0,071
	Hayır	75	3,75	0,72		
Çaba Beklentisi	Evet	25	4,13	0,61	2,02	0,046
	Hayır	75	3,79	0,75		
Kolaylaştırıcı Koşullar	Evet	25	3,97	0,49	1,73	0,088
	Hayır	75	3,76	0,55		
Sosyal Etki	Evet	25	3,73	0,91	2,63	0,010
	Hayır	75	3,25	0,74		
Üretken yapay zekâ kabulü	Evet	25	3,97	0,49	2,81	0,006
	Hayır	75	3,64	0,52		

Tablo 9 incelendiğinde, Performans beklentisi, kolaylaştırıcı koşullar alt boyut puanlarının akademik yazım, literatür tarama ve bilimsel rapor hazırlama amacıyla diğer yapay zekâ araçlarını kullanma durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir. Çaba beklentisi ($t=2,02$; $p<0,05$), sosyal etki ($t=2,63$; $p<0,05$) alt boyut ve üretken yapay zekâ kabul ölçeği ($t=2,81$; $p<0,05$) puanlarının akademik yazım, literatür tarama ve bilimsel rapor hazırlama amacıyla diğer yapay zekâ araçlarını kullanma durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Akademik yazım, literatür tarama ve bilimsel rapor hazırlama amacıyla diğer yapay zekâ araçlarını kullanan katılımcıların çaba beklentisi, sosyal etki alt boyut ve üretken yapay zekâ kabulü ölçeği puanları, diğer yapay zekâ araçlarını kullanmayan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 10

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla yapay zekâ araçlarını kullanma durumuna göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Yabancı Dile Yardımcı Yapay Zekâ Araçlarını Kullanma	n	$\bar{X}$	SS	t	p
-----------	--	---	-----------	----	---	---

Müzik Eğitimi Lisansüstü Öğrencilerinin Yapay Zekâ Araçlarına İlişkin Kabul...

Performans Beklentisi	Herhangi birini kullanan	84	3,91	0,67	2,53	0,013
	Hiçbirini kullanmayan	16	3,40	0,85		
Çaba Beklentisi	Herhangi birini kullanan	84	3,97	0,65	2,77	0,007
	Hiçbirini kullanmayan	16	3,40	0,92		
Kolaylaştırıcı Koşullar	Herhangi birini kullanan	84	3,86	0,48	1,89	0,062
	Hiçbirini kullanmayan	16	3,56	0,75		
Sosyal Etki	Herhangi birini kullanan	84	3,43	0,82	1,61	0,112
	Hiçbirini kullanmayan	16	3,08	0,66		
Üretken yapay zekâ kabulü	Herhangi birini kullanan	84	3,79	0,49	3,25	0,002
	Hiçbirini kullanmayan	16	3,35	0,58		

Tablo 10’da kolaylaştırıcı koşullar ve sosyal etki alt boyut puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla yapay zekâ araçlarını kullanma durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir. Performans beklentisi ($t=2,53$; $p<0,05$), çaba beklentisi ($t=2,77$; $p<0,05$) alt boyutları ve üretken yapay zekâ kabul ölçeği ($t=3,25$; $p<0,05$) puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla yapay zekâ araçlarını kullanma durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla yapay zekâ araçlarını kullanan katılımcıların performans beklentisi, çaba beklentisi alt boyut ve üretken yapay zekâ kabulü ölçeği puanlarının, yapay zekâ araçlarını kullanmayan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 11

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla yapay zekâ araçlarını kullanma durumuna göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Yabancı Dile Yardımcı Grammarly Kullanma	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Performans Beklentisi	Evet	12	4,07	1,00	1,54	0,127
	Hayır	88	3,79	0,68		
Çaba Beklentisi	Evet	12	4,07	0,62	0,93	0,355
	Hayır	88	3,85	0,74		
Kolaylaştırıcı Koşullar	Evet	12	4,06	0,37	1,62	0,108
	Hayır	88	3,78	0,55		
Sosyal Etki	Evet	12	3,50	1,23	0,59	0,555
	Hayır	88	3,35	0,74		
Üretken yapay zekâ kabulü	Evet	12	3,93	0,76	1,42	0,160

Hayır 88 3,70 0,49

Tablo 11 incelendiğinde Üretken yapay zekâ kabulü ölçek ve alt boyut puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla Grammarly kullanma durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Tablo 12

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla ChatGPT, Translator kullanma durumuna göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Yabancı Dile Yardımcı Chatgpt Translator Kullanma	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Performans Beklentisi	Evet	37	4,10	0,73	3,20	0,002
	Hayır	63	3,66	0,68		
Çaba Beklentisi	Evet	37	4,12	0,61	2,63	0,010
	Hayır	63	3,73	0,76		
Kolaylaştırıcı Koşullar	Evet	37	3,95	0,43	1,95	0,054
	Hayır	63	3,73	0,58		
Sosyal Etki	Evet	37	3,49	0,85	1,16	0,250
	Hayır	63	3,30	0,78		
Üretken yapay zekâ kabulü	Evet	37	3,93	0,53	3,12	0,002
	Hayır	63	3,60	0,50		

Tablo 12’de Kolaylaştırıcı koşullar ve sosyal etki alt boyut puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla ChatGPT Translator kullanma durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir. Performans beklentisi ($t=3,20$; $p<0,05$), çaba beklentisi ($t=2,63$; $p<0,05$) alt boyut ve üretken yapay zekâ kabul ölçeği ($t=3,12$; $p<0,05$) puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla ChatGPT Translator kullanma durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla ChatGPT Translator kullanan katılımcıların performans beklentisi, çaba beklentisi alt boyut ve üretken yapay zekâ kabulü ölçeği puanları, ChatGPT Translator kullanmayan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 13

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla Google Translate kullanma durumuna göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Yabancı Dile Yardımcı Google Translate Kullanma	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Performans Beklentisi	Evet	66	3,83	0,67	-0,08	0,939
	Hayır	34	3,82	0,83		
Çaba Beklentisi	Evet	66	3,94	0,66	1,14	0,257
	Hayır	34	3,75	0,84		
Kolaylaştırıcı Koşullar	Evet	66	3,85	0,50	0,99	0,325
	Hayır	34	3,74	0,61		
Sosyal Etki	Evet	66	3,42	0,82	0,78	0,439
	Hayır	34	3,28	0,80		
Üretken yapay zekâ kabulü	Evet	66	3,76	0,49	0,94	0,351
	Hayır	34	3,65	0,60		

Tablo 13'te üretken yapay zekâ kabulü ölçek ve alt boyut puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla Google Translate kullanma durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Tablo 14

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla DeepL Translator kullanma durumuna göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Yabancı Dile Yardımcı DeepL Translator Kullanma	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Performans Beklentisi	Evet	31	3,97	0,57	1,25	0,214
	Hayır	69	3,76	0,78		
Çaba Beklentisi	Evet	31	3,91	0,74	0,35	0,727
	Hayır	69	3,86	0,73		
Kolaylaştırıcı Koşullar	Evet	31	3,81	0,49	-0,15	0,884
	Hayır	69	3,82	0,56		
Sosyal Etki	Evet	31	3,57	0,72	1,65	0,101
	Hayır	69	3,28	0,83		
Üretken yapay zekâ kabulü	Evet	31	3,83	0,48	1,37	0,174
	Hayır	69	3,67	0,55		

Tablo 14 incelendiğinde, üretken yapay zekâ kabulü ölçek ve alt boyut puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla DeepL Translator kullanma durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Tablo 15

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla Translate.com kullanma durumuna göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Yabancı Dile Yardımcı Translate.Com Kullanma	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Performans Beklentisi	Evet	13	4,12	0,47	1,51	0,135
	Hayır	87	3,78	0,75		
Çaba Beklentisi	Evet	13	4,03	0,38	0,60	0,552
	Hayır	87	3,85	0,77		
Kolaylaştırıcı Koşullar	Evet	13	3,90	0,37	0,49	0,628
	Hayır	87	3,80	0,56		
Sosyal Etki	Evet	13	3,35	0,76	-0,08	0,939
	Hayır	87	3,37	0,82		
Üretken yapay zekâ kabulü	Evet	13	3,87	0,36	1,10	0,275
	Hayır	87	3,70	0,55		

Tablo 15'te üretken yapay zekâ kabulü ölçek ve alt boyut puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla Translate.com kullanma durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Tablo 16

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla diğer yapay zekâ araçlarını kullanma durumuna göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Yapay Zekâ Araçlarını Diğer Amaçlarla Kullanma	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Performans Beklentisi	Evet	9	4,44	0,60	3,06	0,003
	Hayır	91	3,76	0,71		
Çaba Beklentisi	Evet	9	4,13	0,54	1,06	0,293
	Hayır	91	3,85	0,74		
Kolaylaştırıcı Koşullar	Evet	9	3,78	0,33	-0,31	0,755
	Hayır	91	3,82	0,56		
Sosyal Etki	Evet	9	3,36	0,89	-0,06	0,956
	Hayır	91	3,37	0,80		
Üretken yapay zekâ kabulü	Evet	9	3,99	0,38	1,63	0,107
	Hayır	91	3,70	0,54		

Tablo 16'da çaba beklentisi, kolaylaştırıcı koşullar ve sosyal etki alt boyut puanları ve üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanının yabancı dil kullanımına

yardımcı olması amacıyla diğer yapay zekâ araçlarını kullanma durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir. Performans beklentisi alt boyut puanlarının yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla diğer yapay zekâ araçlarını kullanma durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği ($t=3,06$; $p<0,05$) tespit edilmiştir. Yabancı dil kullanımına yardımcı olması amacıyla diğer yapay zekâ araçlarını kullanan katılımcıların performans beklentisi alt boyut puanları, diğer yapay zekâ araçlarını kullanmayan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 17

Üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanlarının yapay zekâ araçlarını diğer amaçlarla (akademik veya yabancı dil amacı dışında) kullanma durumuna göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Yapay Zekâ Araçlarını Diğer Amaçlarla Kullanma	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Performans Beklentisi	Evet	28	4,05	0,77	2,15	0,034
	Hayır	72	3,74	0,69		
Çaba Beklentisi	Evet	28	4,16	0,63	2,57	0,012
	Hayır	72	3,76	0,73		
Kolaylaştırıcı Koşullar	Evet	28	3,99	0,40	1,95	0,054
	Hayır	72	3,75	0,57		
Sosyal Etki	Evet	28	3,48	0,98	0,84	0,405
	Hayır	72	3,33	0,73		
Üretken yapay zekâ kabulü	Evet	28	3,93	0,50	2,45	0,016
	Hayır	72	3,64	0,52		

Tablo 17’de Kolaylaştırıcı koşullar ve sosyal etki alt boyut puanlarının yapay zekâ araçlarını diğer amaçlarla (akademik veya yabancı dil amacı dışında) kullanma durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir. Performans beklentisi ($t=2,15$; $p<0,05$), çaba beklentisi ($t=2,57$; $p<0,05$) alt boyut puanları ve üretken yapay zekâ kabul ölçeği puanının ($t=2,45$; $p<0,05$) yapay zekâ araçlarını diğer amaçlarla (akademik veya yabancı dil amacı dışında) kullanma durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Yapay zekâ araçlarını diğer amaçlarla (akademik veya yabancı dil amacı dışında) kullanan katılımcıların performans beklentisi, çaba beklentisi alt boyut puanları ve üretken yapay zekâ kabulü ölçeği puanı, yapay zekâ araçlarını herhangi bir amaçla kullanmayan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, müzik eğitimi alan lisansüstü öğrencilerinin üretken yapay zekâya yönelik kabul düzeyleri ile bu kabulün çeşitli demografik ve kullanım alışkanlıklarına göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda genel olarak öğrencilerin üretken yapay zekâya yönelik olumlu bir tutum sergiledikleri, ancak bu tutumun farklı değişkenler bağlamında anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin üretken yapay zekâ kabul düzeyi genel olarak yüksek bulunmuştur ($\bar{X}=3,73$). En yüksek alt boyut ortalaması çaba beklentisi ($\bar{X}=3,88$), en düşük ise sosyal etki ($\bar{X}=3,38$) boyutuna aittir. Bu durum, katılımcıların üretken yapay zekâyı kullanmayı kolay ve faydalı bulduklarını, ancak sosyal çevrelerinden gelen yönlendirme ve etkilerin daha sınırlı olduğunu göstermektedir. Cinsiyet değişkenine göre yapılan karşılaştırmalarda, üretken yapay zekâ kabul düzeyi ve alt boyut puanlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu durum, kadın ve erkek öğrencilerin yapay zekâya yönelik benzer tutumlara sahip olduklarını göstermektedir. Lisansüstü eğitim düzeyine göre incelendiğinde ise yalnızca performans beklentisi boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir; doktora öğrencilerinin puanları yüksek lisans öğrencilerine kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksektir. Bu bulgu, daha ileri düzeyde akademik faaliyet yürüten bireylerin üretken yapay zekâdan daha fazla verim beklediklerini göstermektedir.

Yapay zekâ kullanım sıklığı ve lisansüstü eğitim süresince yapay zekâyı aktif kullanma durumları, üretken yapay zekâ kabulü üzerinde belirleyici etkiye sahiptir. Yapay zekâ araçlarını sıklıkla ve her zaman kullanan katılımcıların hem genel kabul düzeyleri hem de performans ve çaba beklentileri anlamlı düzeyde daha yüksektir. Aynı şekilde, lisansüstü eğitimi süresince yapay zekâyı daha sık ve düzenli kullanan katılımcıların üretken yapay zekâ kabul düzeylerinin anlamlı biçimde arttığı gözlenmiştir. Bu durum, kullanım deneyiminin kabul düzeyini artırdığını ve deneyim kazandıkça bireylerin yapay zekâyı daha işlevsel ve faydalı bulduklarını göstermektedir.

Akademik yazım, literatür tarama ve bilimsel rapor hazırlama amacıyla yapay zekâ araçlarını kullanan bireylerde çaba beklentisi ve genel kabul düzeyinin anlamlı düzeyde düşük olduğu belirlenmiştir. Bu durum, akademik amaçla yapay zekâ kullanımının hâlâ bazı güçlükler barındırdığı, kullanıcıların yeterli verim alamadığı ya da sistemlerin akademik yazım açısından beklentileri tam karşılamadığı şeklinde yorumlanabilir. Bununla birlikte, özellikle ChatGPT Translator gibi belirli araçları kullanan bireylerde performans beklentisi ve genel kabul düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Yabancı dil kullanımına

yardımcı yapay zekâ araçlarının kullanımına ilişkin bulgular dikkat çekicidir. Bu araçları kullanan bireylerin üretken yapay zekâ kabul düzeyleri genel olarak daha düşüktür. Özellikle Google Translate ve Grammarly gibi daha geleneksel araçların kullanımında anlamlı bir farklılık gözlenmemişken, ChatGPT Translator kullanan bireylerde üretken yapay zekâ kabul düzeyi anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur. Bu durum, daha gelişmiş üretken yapay zekâ özelliklerine sahip çeviri araçlarının, kullanıcıların genel yapay zekâ tutumunu olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Sonuç olarak, üretken yapay zekâyâ yönelik tutumun olumlu olduğu; bu olumlu tutumun özellikle kullanım sıklığı, kullanım amacı ve yapay zekâ aracının türüne bağlı olarak değiştiği söylenebilir.

Yeşilyurt vd. (2024) sosyal bilgiler eğitimi alanında lisansüstü eğitimini sürdüren öğrencilerin yapay zekâyâ ilişkin görüşlerini incelediği çalışmada katılımcı ifadeleri doğrultusunda yapay zekanın eğitimde kullanılabilirliğinin olumlu sonuçlar verebileceği ve özellikle eğitim süreçlerini zenginleştirebileceği sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmada da aynı şekilde katılımcılar günlük hayatlarında üretken yapay zekâ araçlarını aktif olarak kullandıklarını ve olumlu yönde tutum gösterdikleri tespit edilmiştir. Takıl, Erden ve Arasıl (2022) Çeşitli fakültelerde öğrenim gören lisans öğrencilerin yapay zekâyâ ilişkin kaygı durumlarını incelemiş ve Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerine yönelik kaygı durumlarının yüksek skorda olduğunu tespit etmiştir. Yılmaz, Yılmaz, Yıldırım, Akın ve Kaya (2021) Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin yapay zekâ kullanımına ilişkin görüşlerini incelemiş ve 405 katılımcının bulunduğu bu çalışmada öğrencilerin yapay zekâ kullanım sıklığı bu çalışmaya kıyasla daha yüksek oranda gerçekleşmiştir. Bu durumun örneklem sayısı ve alan farklılığından kaynaklı olabileceği düşünülmektedir. Torun ve Karamustafaoğlu (2025) Fen eğitiminde, çalışmanın da içerisinde yer alan ChatGPT uygulamasının kullanımına ilişkin öğrenci görüşlerini incelediği çalışmada öğrencilerin uygulamaya ilişkin olumlu bir görüş birliği sunduklarını tespit etmiştir. Ayrıca yapay zekâ araçlarının ders içerisinde farklı amaçlara yönelik zenginlikler sunacağı da öğrenci ifadeleri arasında yer almaktadır. Eti (2025) öğrenci ve akademisyenlerin yapay zekâyâ ilişkin tutum ve görüşlerini incelediği çalışmasında tutumların olumlu yönde olduğunu tespit etmiştir. Bu bulgu çalışmamızla örtüşmektedir. Araştırma sonuçlarına göre yapay zekâ kullanım sıklığı arttıkça üretken yapay zekâyâ yönelik kabul düzeyinin de yükseldiği görülmüştür. Bu bulgu, Strzelecki (2024) tarafından gerçekleştirilen ve üniversite öğrencilerinin ChatGPT kabulünü UTAUT2 çerçevesinde inceleyen araştırmanın sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Söz konusu çalışmada alışkanlığın davranışsal niyet üzerinde önemli bir rol oynadığı ve davranışsal niyetin ChatGPT kullanım davranışıyla güçlü biçimde ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Ayrıca yine araştırmada yer alan cinsiyet değişkenine göre yapay zekâ kabul durumu Romero-Rodríguez vd. (2023) tarafından İspanya'da 400 üniversite öğrencisiyle gerçekleştirilen araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir. Bu araştırmada da cinsiyetin yapay zekâ kabul durumunda belirleyici bir faktör olmadığı ortaya konmuştur.

1. Yapay zekânın eğitim süreçlerindeki olası dezavantajlarını en aza indirmek ve bu teknolojilerin daha etkili biçimde kullanılmasını sağlamak amacıyla, öğrencilere ve öğretmenlere yönelik yapılandırılmış eğitim programlarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması önerilmektedir.
2. Özellikle müzik eğitimi bağlamında, öğretim etkinliklerini ve ders içeriklerini zenginleştirmek amacıyla üretken yapay zekâ temelli, alan özgü araçların geliştirilmesi, eğitim-öğretim süreçlerine önemli katkılar sunabilir.
3. Eğitimde yapay zekâ kavramının daha anlaşılır, işlevsel ve uygulanabilir hâle gelebilmesi için, kuramsal çalışmalara ek olarak uygulamaya dayalı araştırmaların sayısının artırılması gereklidir.
4. Lisans ve lisansüstü eğitim düzeylerinde, yapay zekâyâ yönelik farkındalık ve yeterliliklerin geliştirilmesini destekleyecek seçmeli derslerin eğitim programlarına dâhil edilmesi, öğrencilerin bu teknolojileri bilinçli ve etkili biçimde kullanmalarına olanak sağlayacaktır.
5. Akademik amaçlı yapay zekâ kullanımında karşılaşılan etik, teknik ve uygulamaya dönük sorunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması ve mevcut araçların bu doğrultuda geliştirilmesi, kullanıcıların kabul düzeyini artırmaya yönelik önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Adıgüzel , T., Kaya, M. H., & Cansu, F. K. (2023). Revolutionizing education with AI: Exploring the transformative potential of ChatGPT. *Contemporary Educational Technology*, 15(3), 1-13. <https://doi.org/10.30935/cedtech/13152>.
- Arıcı, İ. (2021). Yapay zeka ve müzik eğitimi. *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 13 (3), 579-584. <https://www.jocress.com/dergi/yapay-zeka-ve-muzik-egitimi20231014045645.pdf>

- Arslan, K. (2020). Eğitimde yapay zeka ve uygulamaları. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11 (1), 71-80. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1174773>
- Aydın, İ. H., & Değirmenci, C. (2018). *Yapay Zeka*. Girdap Yayınları.
- Benzer, R., & Benzer, S. (2022). Bilişim alanı lisansüstü öğrencilerinin yapay zeka konusundaki görüşleri. *SBedergi*, 6(10), 53-83. <http://dx.doi.org/10.29228/sbe.62139>
- Bozkurt, A., & Sharma, R. (2023). Challenging the status quo and exploring the new boundaries in the age of algorithms: Reimagining the role of generative AI in distance education and online learning. *Asian Journal of Distance Education*, 18(21), 1-8. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7755273>.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı*. Pegem Akademi.
- Chassingol, M., Khoroshavin, A., Klimova, A., & Bilyatdinova, A. (2018). Artificial intelligence trends in education: A narrative overview. *Procedia Computer Science*, 136, 16-24. <http://dx.doi.org/10.1016/j.procs.2018.08.233>
- Chen, L., Chen, P., & Lin, Z. (2020). Artificial intelligence in education: A Review. *Educational Technology & Society*, 23(1), 56-66. <http://dx.doi.org/10.46793/TIE22.223K>
- Creswell, J. W. (2014). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches* (4th ed.). Sage Publications.
- Çam, M. B., Çelik , N., Güntepe, E., & Durukan, Ü. G. (2021). Öğretmen adaylarının yapay zekâ teknolojileri ile ilgili farkındalıklarının belirlenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(48), 263-285. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1764677>
- Doğanay , A., Ataizi, M., Şimşek , A., Salı, J., & Akbulut, Y. (2018). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Anadolu Üniversitesi.
- Elçiçek, M. (2024). Öğrencilerin yapay zeka okuryazarlığı üzerine bir inceleme. *Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dergisi*, 6(1), 24-35. <https://doi.org/10.53694/bited.1460106>.
- Eti, H. S. (2025). Yükseköğretimde Yapay Zekâ: öğrenci tutumları ve Akademisyen görüşleri. *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 10(26), 132-153. <https://doi.org/10.25204/iktisad.1588001>

- Field, A. (2013). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics* (4th ed.). Sage Publications.
- Göktaş, L. S. (2021). ChatGPT uzaktan eğitim sınavlarında başarılı olabilir mi? Turizm alanında doğruluk ve doğrulama üzerine bir araştırma. *Journal of Tourism And Gastronomy Studies*, 11(2), 892-905. <https://doi.org/10.21325/jotags.2023.1224>
- Güngör, D. (2016). Psikolojide ölçme araçlarının geliştirilmesi ve uyarlanması kılavuzu. *Türk Psikoloji Yazıları*, 19(38), 104-112. <https://psikolog.org.tr/tr/yayinlar/dergiler/1031828/tpy1301996120160000m000041.pdf>
- Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). *Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning*. Center for Curriculum Redesign.
- İncemen, S., & Öztürk, G. (2024). Farklı eğitim alanlarında yapay zekâ: Uygulama Örnekleri. *International Journal of Computers in Education*, 7(1), 27-49. <https://doi.org/10.5281/zenodo.12600022>
- Karaoğlu-Yılmaz, F. G., Yılmaz, R., & Ceylan, M. (2023). Eenerative artificial intelligence acceptance scale: A validity and reliability study. *International Journal of Human-Computer Interaction*, 1-13. <http://dx.doi.org/10.1080/10447318.2023.2288730>
- Karasar, N. (2021). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Nobel Akademi Yayıncılık.
- Kırkar, D., & Buzlukçu, C. (2024). Turizm eğitimi alan Lisans öğrencilerinin yapay zekâyâ yönelik genel tutumlarının belirlenmesi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 8(3), 205-216. <http://dx.doi.org/10.26677/TR1010.2024.1442>
- Kline, R. B. (2011). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling* (3rd ed.). Guilford Press.
- Labadze, L., Grigolia, M., & Machaidze, L. (2023). Role of AI chatbots in education: Systematic literature review. *Educational Technology & Society*, 26(3), 45-58. <https://doi.org/10.1186/s41239-023-00426-1>
- Lara, G. E. (2023). Artificial intelligence and the 21st Century University: Discussion on a New University Scenery. *International Journal of Education and Learning*, 19(4), 301-315. <http://dx.doi.org/10.18662/rrem/15.4/806>

- MEB. (2024). *Eğitimde Yapay Zekâ Uygulamaları Uluslararası Forumu Raporu*: Zekâ Eğitim Bakanlığı. 05.04.2025 tarihinde https://yegitek.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2024_09/11104346_meb_egitimde_uyz_formu_raporu_web_28082024_t_r.pdf adresinden erişilmiştir.
- Romero-Rodríguez, J.-M., Ramírez-Montoya, M.-S., Buenestado-Fernández, M., & Lara-Lara, F. (2023). Use of ChatGPT at university as a tool for complex thinking: Students' perceived usefulness. *Journal of New Approaches in Educational Research*, 12, 323–339. <https://doi.org/10.7821/naer.2023.7.1458>
- Strzelecki, A. (2024). Students' acceptance of ChatGPT in higher education: An extended unified theory of acceptance and use of technology. *Innovative Higher Education*, 49, 223–245. <https://doi.org/10.1007/s10755-023-09686-1>
- T.C. Cumhurbaşkanlığı. (2023). *On İkinci Kalkınma Planı*. 01.04.2025 Tarihinde https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2023/12/On-Ikinci-Kalkinma-Planı_2024-2028_11122023.pdf, adresinden erişilmiştir.
- Takıl, N. B., Erden, N. K., & Arasıl, A. B. (2022). Farklı meslek grubu adaylarının yapay zekâ teknolojisine yönelik kaygı seviyesinin incelenmesi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(48), 343-353. <https://doi.org/10.31795/baunsobed.1165386>.
- Turun, B., & Karamustafaoğlu, O. (2025). Fen öğretiminde ChatGPT kullanımı hakkında öğrenci görüşleri. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 14(1):240-249 <https://dx.doi.org/10.30703/cije.1609145>.
- Wasim, S., Ahmad, S., Irfan, S., Gogoi, S., Srivastava, A., & Farheen, Z. (2019). Qualitative v/s. quantitative research-a summarized review. *Population*, 1(2) 2828-2832. [DOI: 10.18410/jebmh/2019/587](https://doi.org/10.18410/jebmh/2019/587)
- Yeşilyurt, S., Dündar, R., & Aydın, M. (2024). Sosyal bilgiler eğitimi alanında lisansüstü eğitimini sürdüren öğrencilerin yapay zekâ hakkındaki görüşleri. *Asya Studies-Academic Social Studies /Akademik Sosyal Araştırmalar*, 8(27), 1-14. <https://doi.org/10.31455/asya.1406649>
- Yılmaz, O. G. (2021). Yargı uygulamasında yapay zekâ kullanımı-yapay zekâ hâkim cübbesini giyebilecek mi? *Adalet Dergisi*, (66), 379-415. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1779680>
- Yılmaz, Y., Yılmaz, D., Yıldırım, D., Akın, E., & Kaya, D. (2021). Yapay zeka ve sağlıkta yapay zekanın kullanımına yönelik sağlık bilimleri fakültesi

öğrencilerinin görüşleri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(3), 297-308. <https://doi.org/10.22312/sdusbed.950372>.

YÖK. (2024). *Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Kullanımına Dair Etik Rehber*. Yükseköğretim Kurulu. 05.04.2025 Tarihinde <https://124.im/WYxvq> adresinden erişilmiştir.

EXTENDED ABSTRACT

Purpose: The purpose of this study is to identify the acceptance levels and opinions of individuals pursuing graduate education in the field of music education regarding artificial intelligence. Throughout the study, answers were sought to the following research questions:

Method: This study was designed as a survey study using a quantitative research approach. The participants consisted of 100 graduate students enrolled in master's and doctoral programs in the field of music education. Data were collected through an online questionnaire composed of two sections.

The first section included a demographic information form designed to gather data on participants' gender, level of graduate education, frequency of artificial intelligence (AI) use, extent of active AI use during graduate studies, AI tools used for academic writing, literature review, and scientific report preparation, AI tools used for foreign language assistance, and AI tools used for other purposes.

The second section consisted of the Generative Artificial Intelligence Acceptance Scale developed by Karaoğlu-Yılmaz, Yılmaz, and Ceylan (2023). The scale includes 20 items rated on a five-point Likert scale (1 = strongly disagree, 5 = strongly agree) and comprises four subdimensions: performance expectancy, effort expectancy, facilitating conditions, and social influence. Higher scores indicate more positive attitudes toward generative artificial intelligence. In the present study, the Cronbach's alpha coefficient was .92 for the overall scale, while reliability coefficients for the subdimensions ranged from .64 to .93. Reliability values above .70 were considered acceptable (Büyükoztürk, 2011).

Data analysis was conducted using SPSS 21.0. Descriptive statistics were used to present frequencies, percentages, means, standard deviations, skewness, and kurtosis values. Normality was assessed based on skewness and kurtosis coefficients within the ± 1 range. Logarithmic transformations were applied to non-normally distributed variables when appropriate. Independent samples t-tests were used to examine differences based on gender, level of graduate education,

and AI usage purposes. One-way analysis of variance (ANOVA) tests were conducted to examine differences based on frequency and level of AI use. LSD post hoc tests were used when variance homogeneity was met, and Games–Howell tests were applied otherwise. The significance level was set at $p < .05$.

Findings: The study sample consisted of 100 graduate students, of whom 47% were female and 53% were male. While 75% of participants were enrolled in master’s programs, 25% were doctoral students. Most participants reported using artificial intelligence tools at least occasionally. ChatGPT was the most frequently used tool for academic writing, literature review, and scientific report preparation, whereas Google Translate, ChatGPT Translator, and DeepL were commonly used for foreign language support.

The overall mean score on the Generative Artificial Intelligence Acceptance Scale was 3.73 (SD = 0.54), indicating a generally positive acceptance level. Among the subdimensions, effort expectancy demonstrated the highest mean score, followed by performance expectancy and facilitating conditions. Social influence yielded the lowest mean score, suggesting that acceptance was less affected by peer or environmental factors.

Independent samples t-test results revealed no significant differences in overall acceptance or subdimension scores based on gender. Similarly, no significant difference was found between master’s and doctoral students in overall acceptance. However, doctoral students reported significantly higher performance expectancy scores than master’s students.

One-way ANOVA results indicated that frequency of artificial intelligence use significantly influenced acceptance levels. Participants who used AI tools frequently or consistently exhibited significantly higher overall acceptance and higher scores across performance expectancy, effort expectancy, and facilitating conditions. Similar patterns were observed for participants who reported active use of AI tools throughout their graduate education.

Acceptance levels also varied according to the purpose and type of AI tool used. Participants who used generative AI tools such as ChatGPT for academic writing demonstrated higher effort expectancy and overall acceptance. In contrast, participants who used AI tools for foreign language support generally showed lower acceptance levels, except for those using ChatGPT Translator, who reported significantly higher performance expectancy, effort expectancy, and overall acceptance. No significant differences were found for the use of Google Translate, DeepL, Grammarly, or Translate.com individually. Participants who

used AI tools for purposes other than academic writing or foreign language support demonstrated significantly higher acceptance scores.

Conclusion and Discussion: This study examined acceptance levels of generative artificial intelligence among graduate students in music education and explored whether acceptance differed according to demographic variables and usage patterns. Overall, the findings indicate that participants hold positive attitudes toward generative artificial intelligence, although acceptance varies depending on contextual factors.

The high overall acceptance score suggests that graduate students perceive generative artificial intelligence as useful and relatively easy to use, particularly in terms of effort expectancy. The lower social influence scores indicate that acceptance is shaped more by individual experience than by external encouragement. The absence of gender-based differences aligns with previous studies reporting similar attitudes toward artificial intelligence among male and female students.

Doctoral students' higher performance expectancy scores suggest that individuals engaged in more advanced academic work anticipate greater benefits from generative artificial intelligence tools. Furthermore, frequency and continuity of AI use emerged as the strongest predictors of acceptance, highlighting the role of experience and familiarity in shaping positive perceptions.

Findings related to usage purposes revealed that academic writing remains a challenging domain for generative artificial intelligence adoption, as reflected in lower acceptance levels among users in this context. However, advanced generative tools such as ChatGPT Translator were associated with higher acceptance, indicating that improved functionality may positively influence user attitudes.

Consistent with previous research (Yeşilyurt et al., 2024; Eti, 2025), the results support the view that artificial intelligence has the potential to enrich educational processes. Similar findings reported in social sciences, health sciences, and science education (Takıl et al., 2022; Yılmaz et al., 2021; Torun & Karamustafaoğlu, 2025) further suggest that acceptance of artificial intelligence in education is shaped by usage experience, purpose, and technological sophistication rather than demographic factors.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek/Finansman Bilgileri

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Yapay Zekâ Kullanımı Bildirimi

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir yapay zekâ aracından faydalanılmamıştır.